

भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांनी त्यांची सन २०२५ ची
(१ जानेवारी, २०२६ च्या स्थितीस अनुसरून)
वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्रे (IPR)
ऑनलाईन पद्धतीने सादर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्र.भाप्रसे-१५२५/प्र.क्र.३९०/२०२५/भाप्रसे-३,
मंत्रालय, हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ३१ डिसेंबर, २०२५

संदर्भ : १) कार्मिक व प्रशिक्षण विभाग, भारत सरकार यांचे पत्र
DO No.6(1) 2014/EO(PR), दि.२२.१२.२०१६.
२) कार्मिक व प्रशिक्षण विभाग, भारत सरकार यांचे पत्र
DO No.6(2) 2015-EO(PR), दि.२३.१२.२०२५.

शासन परिपत्रक-

अखिल भारतीय सेवा (वर्तणूक) नियम, १९६८ मधील नियम क्रमांक १६(२) मधील तरतुदीनुसार भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकाऱ्यांनी दरवर्षी दिनांक ३१ जानेवारी पर्यंत त्यांचे वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्र (immovable Property Return) विहित नमुन्यात सादर करणे बंधनकारक आहे. केंद्र शासनाच्या कार्मिक, लोकतक्रारी आणि सेवानिवृत्तीवेतन मंत्रालयाच्या कार्मिक व प्रशिक्षण विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक १ च्या पत्रान्वये दिलेल्या सूचनांनुसार सदर विवरणपत्रे ऑनलाईन पद्धतीने भरणे आवश्यक आहे. त्यानुसार सन २०२५ या वर्षाची, दिनांक १ जानेवारी २०२६ रोजीची स्थिती दर्शविणारी वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्रे ऑनलाईन पद्धतीने सादर करण्याच्या सूचना संदर्भाधीन क्रमांक २ च्या पत्रान्वये देण्यात आल्या आहेत.

२. यास्तव महाराष्ट्र राज्याच्या संवर्गातील भा.प्र.से. मध्ये कार्यरत सर्व अधिकाऱ्यांनी त्यांची सन २०२५ ची वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्रे ऑनलाईन पद्धतीने सादर करावी. केंद्र शासनाने वेळोवेळी घेतलेल्या निर्णयानुसार महाराष्ट्र राज्याच्या संवर्गातील सर्व भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांनी त्यांची अचल मालमत्ता विवरणपत्रे सादर करण्याकरिता खालील कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा :-

- i) अचल मालमत्ता विवरणपत्रे (IPR) ऑनलाईन पद्धतीने सादर करण्याकरिता केंद्र शासनाच्या कार्मिक व प्रशिक्षण विभागाच्या SPARROW संगणकीय प्रणालीच्या Home Page (<https://sparrow.eoffice.gov.in>) वर IPR Module ही संगणकीय प्रणाली (Navigation tab for IPR Module) उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.
- ii) SPARROW संगणकीय प्रणालीसाठी भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांना देण्यात आलेला User ID व Password वापरून अचल मालमत्ता विवरणपत्रे सादर करावीत व SPARROW संगणकीय प्रणालीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या Digital Singnature Certificate (DSC) चा वापर करून किंवा E Sign द्वारे सदर विवरणपत्रे अधिप्रमाणित करावी.

- III) कोणत्याही कारणाने संबंधित अधिकारी Digital Signature Certificate (DSC) चा वापर करू शकत नसल्यास अथवा त्यांना DSC/E Sign प्राप्त झाले नसल्यास त्यांनी त्यांची अचल मालमत्ता विवरणपत्रे प्रत्यक्षात भरून ती Scan करून संगणकीय प्रणालीमधील "Upload forms" चा वापर करून ऑनलाईन पद्धतीने सादर करावीत.
- IV) विवरणपत्रे ऑनलाईन पद्धतीने भरण्यामध्ये कोणत्याही अडचणी उद्भवल्यास SPARROW संगणकीय प्रणालीच्या Home Page वर Help Menu मध्ये User Mannual-IPR टॅब उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. त्यातील सूचनांचा अवलंब करण्यात यावा. तसेच येणाऱ्या अडचणीसंदर्भात support-sparrow@nic.in यावर ईमेल द्वारे संपर्क साधावा.
- V) सदरील विवरणपत्रे ऑनलाईन पद्धतीने भरावयाची असल्याने भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या अचल मालमत्ता विवरणपत्रांच्या भौतिक प्रती (Physical Copies) सामान्य प्रशासन विभागास सादर करण्याची आवश्यकता नाही.
- VI) ऑनलाईन मॉड्यूल सन २०२५ करिता दिनांक ३१ जानेवारी २०२६ या विहित केलेल्या कालावधीनंतर आपोआप बंद होईल. त्यामुळे अंतिम दिनांकाची वाट न पाहता, राज्यातील सर्व भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांनी त्यांची सन २०२५ ची वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्रे कोणत्याही परिस्थितीत दिनांक ३१ जानेवारी २०२६ पर्यंत सादर करावीत.

३. अचल मालमत्ता विवरणपत्रे विहित कालावधीत न भरण्यामुळे सेवाविषयक बाबींवर किंवा लाभांवर होणारे परिणाम दर्शविण्यासंदर्भात केंद्र शासनाच्या कार्मिक, लोकतक्रारी आणि सेवानिवृत्तीवेतन मंत्रालयाच्या कार्मिक व प्रशिक्षण विभागाने दिनांक २३ डिसेंबर, २०२५ रोजीच्या पत्रान्वये आणि यापूर्वी दिलेल्या खालील सूचनांकडे आणि संबंधित नियमांतील तरतुदींकडे सर्व भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांचे लक्ष वेधण्यात येत आहे :-

- १) अ.भा.से. (वर्तणूक) नियम, १९६८ मधील नियम क्रमांक १६(२) मधील तरतुदीनुसार आणि कार्यालयीन ज्ञापन दि.१६.०२.१९६० आणि दि.०४.०१.१९९४ अनुसार भा.प्र.से. अधिकाऱ्यांनी दरवर्षी त्यांचे वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्र (Immovable Property Return) विहित नमुन्यात पुढील वर्षाच्या दि.३१ जानेवारी पर्यंत सादर करणे आवश्यक आहे. भाप्रसे सदस्यांकडून वैध कारणाशिवाय या तरतुदीचे पालन करण्यास चूक झाल्यास ते शिस्तभंगविषयक कारवाईस पात्र ठरतील असे दि.२९.१०.२००७ आणि दि.०७.०९.२०११ च्या ज्ञापनात नमूद करण्यात आलेले आहे.
- २) याव्यतिरिक्त दि.३०.१२.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये भाप्रसे (वेतन) नियम, २०१६ च्या नियम ३(१) मध्ये सुधारणा करण्यात आली असून सेवेतील सदस्यांस पदोन्नतीद्वारे पुढील वेतनश्रेणीतील नियुक्तीकरिता विहित कालावधीत अचल मालमत्ता विवरणपत्रे भरलेले असणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे.
- ३) भारतीय प्रशासकीय सेवेतील अधिकाऱ्यांनी विहित मुदतीत वार्षिक अचल मालमत्ता विवरणपत्र न भरल्यास अश्या अधिकाऱ्यांची नावे ऑफर लिस्ट मध्ये अंतर्भूत करणे, एम्पॅनलमेंट, अभासे (संवर्ग) नियमामधील नियम क्र.६(१), ६(२)(ii) मधील तरतुदीनुसार प्रतिनियुक्तीकरिता केंद्र शासनाकडून प्रमाणीकरण करणे (Clearance), संवेदनशील पदावरील नियुक्ती, प्रशिक्षण कार्यक्रम (सेवांतर्गत सक्तीचे प्रशिक्षण वगळता) मुदतपूर्व संवर्ग प्रत्यावर्तन इ. बाबींकरिता आवश्यक असलेले दक्षता प्रमाणपत्र नाकारण्यात येईल.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात येत असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५१२३११२०३०३९३०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अर्चना तामोरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री (नगरविकास, गृहनिर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) विभाग) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क विभाग) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधान परिषद, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
७. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
८. महाराष्ट्र राज्य संवर्गातील सर्व भा.प्र.से. अधिकारी
९. उप सचिव (भा. पो.से.) आस्थापना, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. उप सचिव (भा.व.से.) आस्थापना, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. निवडनस्ती